

NOVÍ PARTNERI V MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCI

V súlade s plánom vedeckej spolupráce medzi ČSAV a SAV a Národným centrom vedeckých výskumov a Výborom spoločenských vied Vietnamskej socialistickej republiky na roky 1986—1990 podpísaným v Hanoji 22. IV. 1985 bol za zodpovedného riešiteľa témy č. 13 tohto plánu (*Formovanie socialistickej osobnosti v procese socialistickej revolúcie a rozvoja socialistickej spoločnosti*) určený Ústav filozofie a sociológie SAV. Na základe toho bol zástupcami ÚFS SAV a Ústavu filozofie Výboru spoločenských vied Vietnamskej socialistickej republiky 17. XII. 1985 v Bratislave podpísaný *Protokol o spolupráci*, v ktorom sa predbežne posúdila možnosť konkretizácie vyššie uvedeného plánu vedeckej spolupráce v téme č. 13. Spolupráca medzi ÚFS SAV a ÚF VSV VSR sa v Protokole... konkretizovala do podtémy *Dialektika objektívneho a subjektívneho pri budovaní socialistickej spoločnosti*. Na ÚFS SAV bol vypracovaný projekt spoločnej monografie z tejto tematiky, ktorý bol neskôr odoslaný na posúdenie vietnamským súdruhom. Na stretnutí riaditeľov filozofických pracovísk akademií vied socialistických krajín v septembri 1987 bol pri kontrole *Protokolu*... riaditeľmi oboch pracovísk potvrdený záujem rozvinúť spoluprácu tak, aby sa dodržali termíny uvedené v *Protokole*... Po vykorešpondovaní a prediskutovaní zostávajúcich otázok bola koncom novembra a začiatkom decembra 1987 v Hanoji podpísaná *Zmluva o vedeckej spolupráci* medzi ÚFS SAV a Ústavom filozofie VSV VSR. Ako hlavný výsledok tejto spolupráce na roky 1988—1990 bol dopracovaný a podpísaný projekt spoločnej slovensko-vietnamskej publikácie *Dialektika objektívneho a subjektívneho v procese budovania socializmu* a časový harmonogram prípravy tejto monografie.

Všecobecne možno konštatovať, že spolupráca medzi vedeckými inštitúciami rôznych krajín býva iniciovaná potrebou úspešne dokončiť riešenie nejakého vedeckého problému, potrebou vyriešiť určité praktické spoločenské problémy, potrebou sprostredkovať výsledky základného výskumu a pod. V súvislosti s problematikou riešenou v spoločnej monografii vznikla na našom pracovisku v posledných rokoch vedecká iniciatíva prehĺbiť výskum spoločenského vedomia jeho chápaním ako činného vedomia. Heuristicky považujeme tento prístup za produktívny aj pri príprave spoločnej monografie. Do VSR sme preto odišli s prednáškami, ktoré rozpracúvajú naše prístupy aj z hľadiska objektívneho a subjektívneho v spoločenských procesoch. Pomerne podrobne sme o nich informovali vietnamských súdruhov na prednáške v ústave a tiež pri rokovaní s autormi spoločnej monografie. Možno povedať, že prvé kroky k oboznámeniu s našimi výsledkami v tomto výskume a ich využitiu pri príprave a vypracovaní textov spoločnej knihy sme urobili už počas tejto našej návštevy. Z diskusie vyplynulo, že vietnamski súdruhovia sa činnosťnými aspektmi obsiahnutými v marxistickej filozofii doposiaľ v súvislosti s problematikou spoločenského vedomia, historického objektu a subjektu nezaoberali, preto mali záujem dozvedieť sa o našich postupoch čo najviac. V tejto súvislosti, nakoľko išlo o prvú návštevu slovenských filozofov vo VSR vôbec, sa tiež veľmi zaujímali

o situáciu a výsledky filozofického výskumu na Slovensku, o naše skúsenosti s využívaním výsledkov filozofických výskumov v spoločenskej praxi a pod.

Tu je potrebné dodať, že vietnamskí súdruhovia zdôrazňovali význam spolupráce tak vo filozofii ako aj v sociológii hlavne pre získavanie skúseností k aktívnemu ovplyvňovaniu procesov prebiehajúcich v ich spoločnosti. Do tejto činnosti sú najmä po 6. zjazde vietnamských komunistov v decembri 1986 ústrednými straníckymi orgánmi naliehavo prizývaní.

Pokiaľ to program nášho pobytu umožňoval, resp. priamo ako súčasť nášho pracovného programu vietnamskí súdruhovia nás sústavne informovali o úlohách, ktoré v ich spoločnosti pred filozofiou, sociológiou a ostatnými spoločenskými vedami priebežne vytvárajú. Aj vo filozofii, aj v sociológii sú to problémy špecifické pre ich vývoj, no sú to aj problémy všeobecné a spoločné (s istými modifikáciami) pre krajiny budujúce socializmus. Treba zdôrazniť, že úlohy filozofov, sociológov a spoločenských vedcov vôbec sú pri riešení mnohých závažných problémov vietnamskej spoločnosti mimoriadne ťažké a zložité.

Rokovania o projekte spoločnej monografie sa sústredili hlavne na obsah jednotlivých častí. Prijal sa ten variant projektu, ktorý predpokladal aj 3. kapitolu, obsahujúcu skúsenosti z budovania socializmu u nás a vo VSR a boli určené aj autori týchto príspevkov. Z predchádzajúcich kapitol bude prvá venovaná všeobecným otázkam dialektiky objektívneho a subjektívneho a druhá filozofickým aspektom stimulovania aktivity ľudí. Do prípravy knihy je zapojených desať pracovníkov ÚFS SAV a šesť pracovníkov z vietnamskej strany. Viaceré podkapitoly budú vypracované spoločne našim a vietnamským autorom. Náš prístup predpokladá reflexiu reálnych spoločenských procesov, vyhýbanie sa abstraktným filozofickým konštrukciám. Preto bolo už pri týchto rozhovoroch doporučené prediskutovať zameranie a obsah niektorých príspevkov, ktoré vietnamskí súdruhovia predložili. Tieto i niektoré ďalšie otázky budú podľa harmonogramu posúdené v tomto roku pri posudzovaní rozsiahlych tiež jednotlivých príspevkov.

Z rozhovorov na úrovni vedenia Ústavu filozofie VSV VSR vyplynul tiež záujem o náš výskum v oblasti filozofie prírodných vied, o riešenie teoreticko-metodologických otázok v našich filozofických výskumoch a o možnosti spolupráce v týchto i ďalších oblastiach. Možno dodať, že v medzinárodnej spolupráci a pri príprave spoločných prác majú vietnamskí súdruhovia značné skúsenosti (napr. v r. 1985—1987 vyšli v ruštine a vietnamčine práce pripravené spolu so sovietskymi autormi: *Filozofia prírodných vied a VTR; VTR a budovanie socializmu vo VSR*).

Konkrétnu spoluprácu by s našim odborom sociológie chcel rozvinúť aj Ústav sociológie Výboru spoločenských vied Vietnamskej socialistickej republiky. Priniesli sme návrhy vietnamských sociológov na túto spoluprácu, ktoré musia naši pracovníci posúdiť a v prípade vzájomnej účelnosti o produktivnosti spolupráce by sa pri návšteve vietnamských súdruhov v ČSSR (máj 1988 — porada riaditeľov sociologických pracovísk akademii vied socialistických krajín) dohodla konkretizovala.

Keďže išlo o prvú návštevu pracovníkov nášho ústavu vo Vietnamskej socialistickej republike, pripravili nám vietnamskí súdruhovia v súlade s tradíciami vietnamskej pohostinnosti a pozornosti pri takejto príležitosti, rozsiahly kultúrny a spoločenský program. Okrem mauzólea Ho Či Mina a významných

kultúrnych a historických pamiatok v Hanoji zabezpečili pre nás návštevu dvoch významných pagod z 11., resp. zo 16. stor. asi 40—50 km od Hanoja. Navštívili sme aj Haifong, hoci pôvodný zámer bol ďalekosiahlejší. Celý náš krátky pobyt bol aj pracovne aj spoločensky veľmi vyťažný a vedenie ústavu, súdruhovia, ktorí náš pobyt zabezpečovali, vynaložili maximálne úsilie, aby bol úspešný. Vzhľadom na objektívne možnosti, akými vietnamskí súdruhovia disponujú, chceme aj na tomto mieste vysloviť naše poďakovanie za veľkorysosť, s akou celý náš pobyt zorganizovali. Obzvlášť chceme spomenúť prof. Le Tchi, riaditeľku Ústavu filozofie VSV VSR, prof. Le Tanga, zástupcu riaditeľa ÚF VSV VSR a ved. prac. Nguyen Zunga, tajomníka Ústavu filozofie VSV VSR pre zahraničné styky.

O podpísanú Zmluvu o spolupráci prejavil značný záujem aj 2. tajomník nášho veľvyslanectva v Hanoji dr. V. Horák, do ktorého kompetencie patrí oblasť školstva a vedy. Možno povedať, že sa tým rozšírila možnosť kontroly plnenia dohodnutých úloh o ďalšieho člena a že sa tým plnenie zmluvy primeraným spôsobom zverejnilo.

Na záver chceme ešte raz poďakovať vietnamskym súdruhom za vytvorenie dobrých podmienok pre pracovné rokovania, za starostlivosť a veľmi súdružskú a pracovnú atmosféru počas celého nášho pobytu vo VSR.

Ladislav Holata — Ľudovít Turčan

VIII. MEDZINÁRODNÝ KONGRES LOGIKY, METODOLÓGIE A FILOZOFIE

V dňoch 17.—22. augusta 1987 sa uskutočnil v Moskve VIII. medzinárodný kongres logiky, metodológie a filozofie vedy, ktorý bol čo do zastúpenia zatiaľ najreprezentatívnejším stretnutím logikov, filozofov a metodológov z celého sveta. Kongresu sa zúčastnilo viac ako 1250 vedcov z viac ako 40. krajín, medzi ktorými boli významní fyzici, chemici, biológovia, kybernetici, ekonómovia, atď. Celkove na kongrese odznelo viac ako 1850 vystúpení. Už z uvedených čísel vyplýva rozsiahlosť daného podujatia.

Organizačne prebiehal kongres v dvoch plenárnych zasadaniach, v ôsmych okrúhlych stoloch, v samostatných seminároch a v trinástich sekciách, ktoré vzhľadom na prihlásený počet vystupujúcich boli ešte delené na podsekcie:

1. Základy matematiky
2. Teória modelovania
3. Základy komputerovej a rekurzívnej teórie
4. Teória množín
5. Všeobecná logika
6. Všeobecná metodológia vedy
7. Základy pravdepodobnosti a štatistiky
8. Základy fyzikálnych vied
9. Základy biologických vied
10. Základy psychológie a teórie poznania
11. Základy spoločenských vied
12. Základy jazykovedy
13. Dejiny logiky, metodológie a filozofie vedy.